

การพัฒนาระบบกลไกสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้การสอนปรับฐานคิดเชิงบวก
เรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
โรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

The Development of a Mechanical System to Empower the Positive Thinking Base Adjustment
Instructional Potential on Multidimensional Sex Education to Decrease Adolescent Pregnancy
Problems at Jawrakhe Wittayayon School in Nongruea District, Khon Kaen Province

ถวัลย์ลลิตา ศรีทองอร่าม¹

รองศาสตราจารย์ วิภา อิศรางกูร ณ อยุธยา²

ดร.กุหลาบ ปุริสาร³

สมลักษณ์ ศรีนิวกุล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ มุมมอง ฐานคิดเชิงบวก เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์ เชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับการสอนเรื่องเพศ และผลกระทบและปัญหาเรื่องเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวก เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียน เพื่อประเมินความพึงพอใจของครู ต่อระบบกลไกการเรียนรู้การสอน เรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการวิจัย คือ ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในโรงเรียนจระเข้วิทยายน จำนวน 35 คนกิจกรรมประกอบด้วย การอบรม การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการวิเคราะห์สถิติ Paired Sample t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มค่าคะแนนเฉลี่ยด้วยสถิติ Independent Sample t-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และค่าความเชื่อมั่นที่ 95%CI

ผลการวิจัยพบว่า หลังการพัฒนากลุ่มเป้าหมายมีคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติครูในเรื่องกลไกสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้การสอน เรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน ค่า Sig. (2 tailed) มีค่า .000 ซึ่งน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่าคะแนนก่อน และหลังอบรมมีความสัมพันธ์กัน และเมื่อครูได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับฐานคิด เรื่องเพศสำหรับคุณครูแล้วมีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <0.001)

คำสำคัญ : ระบบกลไกสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้การสอน, ปรับฐานคิดเชิงบวก, เพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

⁴ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Abstract

The objectives of this research were to develop, to study the situation, positive perspectives on sex education for students. of teachers in school, to analyze Incorporate gender issues related to sex education and the effects and problems of sexuality in Thai society, to compare the knowledge, skills and positive attitudes towards sex education for students, of teachers in school to assess teachers' satisfaction toward the system of teaching about sex education from school. The 35 teachers matayomsuksa 1 – 6 at Jawrakhe Wittayayon School. In-depth interviews, focus group discussions, data collection using questionnaires, descriptive statistics analysis, percentage statistics. Paired Sample t-test was used to compare the difference between the mean and standard deviation. The independent sample t-test was statistically significant at 0.05. And confidence at 95% CI.

The results showed that after the development, the purposive group had scores of knowledge, skills and attitudes towards the teachers in terms of supporting mechanisms for teaching and learning. Sig. (2 tailed) had a value of .000, which was significantly lower than the statistically significance level of 0.05. And after the training was related. And when teachers were trained to adjust base. The post-training scores were significantly higher (p-value <0.001).

Keywords : supportive mechanisms for enhancing teaching and learning capacity , positive thinking ,sexuality education school empowerment.

1.บทนำ

ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดให้การลดอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals, MDGs) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals, SDGs) กำหนดให้การลดอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 10-14 ปี และอายุ 15-19 ปี เป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในการบรรลุเป้าหมายที่ 3 ว่าด้วยการสร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพและส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนทุกเพศทุกวัยที่นานาชาติต้องการบรรลุให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2573

สำหรับการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในประเทศไทย มักเป็นส่วนหนึ่งของวิชาบังคับอื่นๆ โดยเฉพาะวิชาสุขศึกษาและพล

ศึกษาโดยสอนในทุกระดับชั้น ส่วนในโรงเรียนสายอาชีพ มีการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา เป็นรายวิชาแยกต่างหาก ซึ่งเป็นวิชาที่ต้องเรียนในเทอมใดเทอมหนึ่งของหลักสูตรสามปี ในโรงเรียนสายสามัญ พบว่า ส่วนใหญ่เพศวิถีศึกษาสอนโดยครูสุขศึกษา ส่วนในโรงเรียนสายอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่สอนโดยครูพลศึกษา อย่างไรก็ตามพบการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา ยังมีช่องว่างเชิงคุณภาพ เช่น วิธีสอนส่วนใหญ่เน้นการบรรยาย ขาดสื่อการสอนที่น่าสนใจ ครูสอนเพศวิถีศึกษาไม่ได้รับการอบรมการสอนเพศวิถีศึกษา การเรียนการสอนยังไม่ครอบคลุมรอบด้านในทุกประเด็น และยังเป็นการสอนจากมุมมองเชิงลบ นอกจากนั้น การสอนยังไม่เอื้อให้นักเรียนนำความรู้จากชั้นเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในด้านการจัดบริการสุขภาพทางเพศที่เป็นมิตรแก่วัยรุ่น กระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบาย ส่งเสริมการพัฒนาบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 โดย

ปัจจุบันมีการจัดบริการแก่วัยรุ่นทุกกลุ่มในบริบทต่างๆ ได้แก่ สถานบริการสาธารณสุข สถานศึกษาและชุมชน อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีจำนวนวัยรุ่นเข้ามาใช้บริการอยู่น้อย

ข้อมูลอนามัยมารดาในกลุ่มหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ในอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่นในปัจจุบัน พบว่าการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ปีงบประมาณ 2560 ร้อยละ 26.92 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2559 ร้อยละ 12.63 (ระบบข้อมูล Health Data Center สสจ.ขอนแก่น, 2560) รวมถึงกระบวนการทำงานของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับอำเภอและระดับตำบลยังมีการทำงานไม่บูรณาการกัน รวมถึงยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง และยังทำงานแยกส่วนกัน ทำให้กระบวนการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัด

จากปัญหาที่พบผู้วิจัยในฐานะกรรมการ บริหารโครงการระดับจังหวัด มีหน้าที่เป็นผู้ประสานในระดับอำเภอ จึงมีความมุ่งมั่นที่จะทำการศึกษาถึง สภาพและปัญหาทั่วโลก สนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพ การเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ของอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น โดยเลือกโรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนต้นแบบ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนการสอน หรือจัดให้มีหลักสูตรเรื่องทักษะชีวิตและเรื่องเพศศึกษารอบด้าน (Comprehensive Sexuality Education) วัยรุ่นในทุกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และพัฒนาศักยภาพครูสอนเพศศึกษา โดยจัดอบรมเตรียมความพร้อม พร้อมกับสร้างความเข้าใจแนวคิด ความจำเป็น และวิธีดำเนินงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน มีการจัดระบบ Coaching ภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง จนสามารถเป็นต้นแบบให้โรงเรียนทั้งในอำเภอเดียวกันและอำเภออื่น ที่เริ่มดำเนินการสามารถนำวิธีการ และแนวคิดต่างๆไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ มุมมองฐานคิดเชิงบวก เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียน
- 2) เพื่อวิเคราะห์เชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับการสอนเรื่องเพศผลกระทบและปัญหาเรื่องเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย
- 3) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียน
- 4) เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูต่อระบบกลไกการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน

3. สมมุติฐาน

- 1) สถานการณ์ปัญหาเรื่องเพศ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนเรื่องเพศและผลกระทบมีความสัมพันธ์กับปัญหาเรื่องเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย
- 2) ความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวกมีความสัมพันธ์กับการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียน
- 3) ระดับความพึงพอใจของครูต่อระบบกลไกมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ศึกษาครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 35 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรต้น

1) ข้อมูลทั่วไปด้านบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

2) ความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวก ในเรื่องกลไกสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพ การเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน

3) ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมอบรม

ตัวแปรตาม

การพัฒนากระบวนการกลไกสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพการเรียนการสอนปรับฐานคิด เชิงบวกเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน

ขอบเขตด้านเวลา

ในการศึกษาคั้งนี้ ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2560 รวมระยะเวลา 12 เดือน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative method) และข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. พื้นที่ทำการวิจัย

การเลือกพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกโรงเรียนจระเข้วิทยายน ตำบลจระเข้ อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเป็นโรงเรียนต้นแบบในโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาแบบรอบด้านมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ครูและนักเรียนมีเวลาในการร่วมกิจกรรม ที่สำคัญกว่านั้นผู้อำนวยการโรงเรียนจระเข้มีความสนใจและยินดีให้ครูและนักเรียนร่วมทำกิจกรรมจนครบ

ระยะของการทำวิจัย เพื่อให้พัฒนาระบบกลไกการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จจนเกิดเป็นโรงเรียนต้นแบบ ให้โรงเรียนทั้งในอำเภอเดียวกันและอำเภออื่น ที่เริ่มดำเนินการสามารถนำวิธีการ และแนวคิดต่างๆไปประยุกต์ใช้ได้

3. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

3.1 ประชากรที่ศึกษา คือ ครูผู้สอน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

3.2 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ทั้งหมด 35 คน เลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนต้นแบบ 1 แห่ง คือ โรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะเตรียมการ (Pre-Research Phase) และระยะดำเนินการวิจัย (Research Phase) ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้

4.1 ระยะเตรียมการ (Pre-Research Phase) มีกิจกรรมดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทางด้านวิชาการ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแนวทางการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview guide line) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สำหรับครูผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมก่อนนำไปเก็บข้อมูล

4.2 ระยะดำเนินการวิจัย (Research Phase) ประกอบด้วย 2 ระยะ มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 อบรมเชิงปฏิบัติการปรับ
ฐานคิดเรื่องเพศสำหรับคุณครู

ขั้นตอนที่ 1 ร่วมกันวางแผน (Planning)
ดำเนินการจัดประชุมการวางแผนแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับ
ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่

1 – 6 โรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น
ขั้นตอนที่ 2 ร่วมกันปฏิบัติ (Acting)
นำแผนจากขั้นตอนที่ 1 ไปสู่การปฏิบัติตามโครงการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดขอนแก่น มี
การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษา
รอบด้าน ในโรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ
จังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการประเมินผล
(Observation) เป็นขั้นตอนการควบคุมกำกับ ติดตาม และ
ประเมินผล นิเทศติดตาม คือ การประเมินผลระหว่างดำเนินการ
โดยผู้วิจัยทำการติดตามประเมินผลทุก 1 เดือน เป็นระยะเวลา 3
เดือน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการสะท้อนผล
(Reflection) เป็นขั้นตอนการประเมินผล สรุปเมื่อครบ
กำหนดเวลาการศึกษา คือ การประเมินผลสรุปรวมการศึกษา
การประเมินในขั้นนี้ เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์หลังจากมีการ
พัฒนาจัดระบบกลไกการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบ
ด้านในโรงเรียนจระเข้วิทยายน

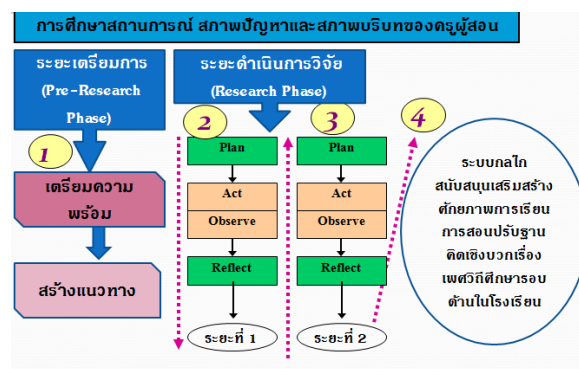
ระยะที่ 2 อบรมเชิงปฏิบัติการทักษะ
การสื่อสารและการสอนเรื่องเพศ

ขั้นตอนที่ 1 ร่วมกันวางแผน (Planning)
ดำเนินการจัดประชุมวางแผนระดมความคิดความคาดหวังและ
กำหนดกติกาการอยู่ร่วมกัน เพื่อระดมความคิดความคาดหวังของ
ผู้เข้าร่วมต่อกิจกรรมครั้งนี้และให้ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมใน
การสร้างระเบียบและข้อตกลงร่วมกันที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 ร่วมกันปฏิบัติ (Acting)
นำแผนจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ
ให้ถูกต้องและรอบด้านสำหรับการเรียนการสอนเรื่องเพศให้
เหมาะสมตามช่วงวัย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการประเมินผล
(Observation) ประเมินผลการอบรมรายวัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วม
อบรมได้ประเมินผลการอบรมรายวัน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการสะท้อนผล
(Reflection) สรุปการประเมินรายวัน สรุปขั้นตอนการ
ดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2
ระยะ คือ ระยะเตรียมการ (Pre-Research Phase) และระยะ
ดำเนินการวิจัย (Research Phase) ดังนี้

ภาพสรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

6. ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยสถานการณ์ มุมมองฐานคิดเชิงบวกเกี่ยวกับเรื่องการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียน พบว่า ผู้เข้าร่วมฯ เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ ผ่านกระบวนการในการเรียนรู้ ของหลักสูตรตลอดกระบวนการ จึงทำให้ผู้เข้าร่วมฯ เปิดใจในการเรียนรู้เรื่องเพศ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นเรื่องธรรมชาติ และเรื่องเพศ ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น เรื่องเพศมีความเกี่ยวข้องกันในหลายประเด็น เช่น การเข้าถึงข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศในทุกๆ มิติ การป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การดูแลรักษาความสะอาดอวัยวะเพศ การเข้าถึงการบริการการรักษาต่างๆ สิทธิทางเพศ ความหลากหลายทางเพศ ความรุนแรงทางเพศ เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้ผู้เข้าร่วมได้

เข้าใจและพร้อมที่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษากับนักเรียนมากขึ้น โดยไม่ได้เน้นเพียงเรื่องการห้ามหรือการตีเตือนเมื่อเกิดปัญหาเท่านั้น นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมฯ ยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของสังคมไทย เกี่ยวกับเรื่องท้องในวัยรุ่น ไม่ใช่ นักเรียนเป็นตัวปัญหาที่สร้างขึ้น แต่ นักเรียนกำลังเผชิญปัญหา เพราะฉะนั้นคุณครูจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ไขปัญหารื่องเพศ ให้กับนักเรียนของตนเองให้อยู่รอดปลอดภัยจากปัญหาเรื่องท้องในวัยรุ่น และปัญหาเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ โดยการเปิดใจและสอนเรื่องเพศแบบรอบด้านมากขึ้น

2. ผลการวิจัย วิเคราะห์ เชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหาเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับการสอนเรื่องเพศผลกระทบ และปัญหาเรื่องเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการ เกิดการทบทวน รูปแบบการเรียนการสอนเรื่องเพศที่ผ่านมา การเรียนการสอนเรื่องเพศ ส่วนใหญ่ที่ผ่านมาเป็นรูปแบบลักษณะการบรรยายให้ความรู้เรื่องเพศ เพื่อให้ นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลด้านการป้องกัน และแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และยังพบว่าคุณครูบางท่าน ยังมีความกังวลใจ สำหรับการสื่อสาร หรือการสอนเรื่องเพศ เนื่องจากมีความกังวล ความเขิน และความอาย สำหรับการให้ความรู้เรื่องเพศ แต่เมื่อได้เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร และการสอนเรื่องเพศแบบรอบด้าน ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน ผ่านการปฏิบัติเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ผ่านเกมส์ กิจกรรม ต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการ สามารถวิเคราะห์ ออกแบบ เนื้อหา และสร้างสื่อให้สอดคล้อง และเหมาะสมต่อการเรียน การสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เข้าร่วม เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

3. เปรียบเทียบความรู้ ทักษะ ค่านิยมและทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับเรื่องการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียน พบว่าข้อมูลจากการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับเรื่อง

การสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียน โดยครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ทั้งหมด 35 คน เลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนต้นแบบ 1 แห่ง คือ โรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ทำการสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

4. ประเมินความพึงพอใจของครู ต่อระบบกลไกการเรียนการสอนเรื่องเพศวิศศึกษาครบด้านในโรงเรียน พบว่า คุณครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีความความพึงพอใจในการการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับฐานคิดเรื่องเพศสำหรับคุณครูเพื่อพัฒนาระบบกลไกการเรียนการสอนเรื่องเพศวิศศึกษาครบด้านในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี ความพึงพอใจอยู่ที่ระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม ($\bar{x} = 4.81$) ด้านบริการ ($\bar{x} = 4.71$) ด้านวิทยากร ($\bar{x} = 4.70$) และระดับมาก คือ ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 4.38$)

7. อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานการณ์ มุมมองฐานคิด เชิงบวก เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของคุณครูในโรงเรียนจระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี มีสถานภาพสมรสมากที่สุด มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงาน มากที่สุดอยู่ในช่วงอายุการทำงาน 10 – 20 ปี คุณครูมีมุมมองฐานคิด เชิงบวก เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ ผ่านกระบวนการในการเรียนรู้ ของหลักสูตรตลอดกระบวนการ จึงทำให้ผู้เข้าร่วมฯ เปิดใจในการเรียนรู้เรื่องเพศ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นเรื่องธรรมชาติ และเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

สอดคล้องกับการศึกษาของบุรเทพ โชคธรรมากุล กมลชนก ขำสุวรรณ (2559) ศึกษาเรื่อง “การตั้งครมในวัยรุ่น” ผลกระทบทางสังคมจากมุมมองเรื่องเพศของแม่ต่างรุ่น พบว่า แม่วัยรุ่นในแต่ละรุ่นอายุมีวิถีคิด ทักษะคิด และความเชื่อเรื่องเพศที่ แตกต่างกัน เนื่องจากความแตกต่างของประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ต่างกันในแต่ละรุ่นอายุต่างๆ ทำให้เกิดทักษะคิด รูปแบบพฤติกรรมและการใช้ ชีวิตที่แตกต่างกัน แสดงถึงช่องว่างในแต่ละรุ่นอายุที่มีความขัดแย้งกันระหว่างจารีตประเพณีและการยอมรับหลักการปฏิบัติในเพศจากเพื่อน โฆษณา และสื่อต่างที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้มีเพศสัมพันธ์ เรื่องเพศมีความเกี่ยวข้องกันในหลายประเด็น เช่น การเข้าถึงข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศในทุกๆ มิติ การเข้าถึง การบริการการรักษาต่างๆ สิทธิทางเพศ ความหลากหลายทางเพศ ความรุนแรงทางเพศ เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (2559) ศึกษาเรื่อง ปัญหาเยาวชนหญิง ที่ตั้งครมก่อนวัยอันควรกับมติดิสทิมมนุษยชน พบว่า “เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร” ในสังคมไทย และ เพศสัมพันธ์ของเยาวชนเป็นเรื่องผิดบรรทัดฐานทางสังคม ทำให้เยาวชนหญิงตั้งครมเป็นกลุ่มที่ เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ จากทั้งกฎหมาย องค์กร หน่วยงาน ต่างๆ ของรัฐ เช่น โรงเรียนและโรงพยาบาล แม้แต่ในชุมชนและครอบครัวของเยาวชนหญิงเอง ไม่ว่า สิทธิการมีชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่ถูกกีดกัน แบ่งแยก การรับบริการรอบด้านที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครมและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยุติการตั้งครม ดังนั้นจึงทำให้ผู้เข้าร่วมได้เข้าใจและพร้อมที่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษากับนักเรียนมากขึ้น โดยไม่ได้เน้นเพียงเรื่องการทำหรือการติเตียนเมื่อเกิดปัญหาเท่านั้น มีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของสังคมไทยเกี่ยวกับเรื่องท้องในวัยรุ่น ไม่ใช่ นักเรียนเป็นตัวปัญหาที่สร้างขึ้น แต่ นักเรียนกำลังเผชิญปัญหา เพราะฉะนั้นคุณครูจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ไขปัญหาระยะยาวให้กับนักเรียนของตนเองให้อยู่รอดปลอดภัยจากปัญหาเรื่องท้อง

ในวัยรุ่น และปัญหาเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ โดยการเปิดใจและสอนเรื่องเพศแบบรอบด้านมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของเอมิกา แสงชาติ รุจิรา ดวงสงค์ (2559) ที่ศึกษาเรื่อง ผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Facebook) ในการป้องกันการตั้งครมในวัยรุ่น สำหรับนักเรียนหญิงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีความคิดสร้างสรรค์การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ความตระหนักในตนเองและ ความเห็นอกเห็นใจในผู้อื่น การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การจัดการกับอารมณ์และความเครียดความตั้งใจในการส่งเสริมการป้องกันการตั้งครมในวัยรุ่นสูงกว่าก่อนการทดลองและกลุ่ม เปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value 0.001)

2. วิเคราะห์ เชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหาเรื่องเพศ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนเรื่องเพศผลกระทบและปัญหาเรื่องเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนเรื่องเพศที่ผ่านมา การเรียนการสอนเรื่องเพศ ส่วนใหญ่ที่ผ่านมา เป็นรูปแบบลักษณะการบรรยายให้ความรู้เรื่องเพศเพื่อให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลด้านการป้องกัน และแก้ปัญหาการตั้งครมในวัยรุ่น และยังพบว่าคุณครูบางท่าน ยังมีความกังวลใจ สำหรับการสื่อสาร หรือการสอนเรื่องเพศเนื่องจากมีความกังวล ความเขิน และความอาย สำหรับการให้ความรู้เรื่องเพศ แต่เมื่อได้เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ทักษะการสื่อสาร และการสอนเรื่องเพศแบบรอบด้าน ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน ผ่านการปฏิบัติเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ผ่านเกมส์ กิจกรรม ต่างๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ UNICEF (2559) พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบการบรรยายซึ่งอาจไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และตั้งคำถาม มีครูเพียงส่วนน้อยที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอน (Pedagogy) ผ่านกิจกรรม และพบว่ามีครูมัธยมศึกษาครึ่งหนึ่ง และครูอาชีวศึกษามากกว่าครึ่งที่ระบุว่า ไม่ได้รับ การอบรมการ

สอนเพศวิถีศึกษา โดยครูที่ผ่านการอบรมมีแนวโน้มที่จะสอนครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ได้มากกว่า และใช้กิจกรรมในการสอน มากกว่าครูที่ไม่ได้รับการอบรมซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการ สามารถวิเคราะห์ ออกแบบ เนื้อหา และสร้างสื่อให้สอดคล้อง และเหมาะสมต่อการเรียน การสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เข้าร่วม เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

3. เปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวก เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศสำหรับนักเรียน ของครูในโรงเรียนจะเข้าวิทยานิพนธ์ อำเภอนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ก่อนทำกิจกรรม ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติครูในเรื่องกลไกสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียนก่อนการอบรม คะแนนเต็ม 50 ประเมินครูได้คะแนนเฉลี่ย 45.80 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.75 หลังทำกิจกรรมหลังจากที่ได้รับการอบรมและให้ทำแบบทดสอบความรู้ ทักษะครูหลังการอบรม พบว่า ได้คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น คือ 47.63 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.57 สอดคล้องกับการศึกษาของ วาเลรี ตาดอน (2560) พบว่า โรงเรียนไทยสอนเพศวิถีศึกษาแทบทุกแห่ง แต่ไม่รอบด้าน เน้นบรรยายพัฒนาการทางเพศ เลี่ยงการมีเซ็กซ์ก่อนแต่ง เน้นบรรยายแผนจัดกิจกรรม ขาดการสอนทักษะคิดวิเคราะห์ ต่อรองปฏิเสธ ครูเกินครึ่งไม่ผ่านการอบรม

ผลจากการพิจารณารายข้อความรู้ ทักษะและทัศนคติในเรื่องกลไกสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพการเรียนการสอน เรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับฐานคิดเรื่องเพศสำหรับคุณครู เพื่อพัฒนาระบบกลไกการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน หัวข้อที่มีระดับคะแนนมากที่สุด คือ การติดต่อสื่อสารทาง Internet เช่น LINE หรือ FACEBOOK ในกลุ่มนักเรียนทำให้การติดต่อสื่อสารนัดหมาย พบเจอกันกับเพศตรงข้ามมีความรวดเร็วมากขึ้นในปัจจุบัน สอดคล้องกับ

การศึกษา รัฐนิพนธ์ ผิวนิล (2558) ได้ศึกษา พฤติกรรมการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีกับภาวะสุขภาพใจของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า เทคโนโลยีการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่มีบทบาทในชีวิตประจำวันต่อ เด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่การติดต่อสื่อสาร การแสดงออกทางด้านความคิดและสภาวะจิตใจ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารเทคโนโลยีกับสุขภาพจิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากโครงการวิจัย “การสื่อสารโทรคมนาคมกับสุขภาพใจของวัยรุ่น” ซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอายุ 15-19 ปีในจังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 1,074 คน ในปีการศึกษา 2555 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์หรืออินเทอร์เน็ตเพื่อ การสร้างความสุข ความสบายใจ เพิ่มพูนข้อมูลข่าวสาร และแสดงความคิดเห็นเป็นประจำ นักเรียนหญิงมีแนวโน้มอาการเสพติดการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ขณะที่นักเรียนชายจะมีการเสพติดการใช้อินเทอร์เน็ต มากกว่า อย่างไรก็ตาม เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสื่อสารเทคโนโลยีกับภาวะซึมเศร้า ของนักเรียนพบว่า ปริมาณเวลาในการใช้การสื่อสารไม่มีผลต่อภาวะซึมเศร้า แต่ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือการเสพติดการสื่อสารทั้งโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตซึ่งมีผลทำให้เกิดภาวะซึมเศร้าได้มากขึ้น ข้อค้นพบ นี้แสดงให้เห็นว่าปริมาณการใช้งานในการสื่อสารมากหรือน้อยอาจไม่สำคัญเท่ากับภาวะความรู้สึกร ต้องการในลักษณะ “เสพติด” อันเป็นตัวแปรสำคัญที่สะท้อนการให้คุณค่าความสำคัญ และผูกมัดการสื่อสารเทคโนโลยีกับชีวิตของตนเองอยู่ตลอดเวลา เทคโนโลยีการสื่อสารจึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือ สำคัญที่ช่วยลดและสร้างปัญหาทางจิตใจให้คนในยุคปัจจุบันได้ในเวลาเดียวกัน (วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 34 ฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2558) ผลจากการพิจารณารายข้อความรู้ ทักษะและทัศนคติในเรื่องกลไกสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพการเรียนการสอน เรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน หลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการปรับฐานคิดเรื่องเพศสำหรับคุณครู

เพื่อพัฒนาระบบกลไกการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษา รอบด้านในโรงเรียน พบว่า หัวข้อที่มีระดับคะแนนมากที่สุด คือ ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจะป้องกันได้ผล โดยใช้ความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษา สุชาติ รัตนาและคณะ(2558) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สภาพ ได้แก่ พัฒนาการของวัยรุ่น ปัจจัยด้าน การศึกษา ด้านการสาธารณสุขและด้าน สื่อสารเทคโนโลยีมี ผลต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นและทำให้เกิด ปัญหาด้านสุขภาพ และวัยรุ่นต้องการได้รับความช่วยเหลือใน การป้องกันและแก้ไขปัญหาจากครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครอบครัวและชุมชน

4. ประเมินความพึงพอใจของครู ต่อระบบกลไก การเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษารอบด้านในโรงเรียน จระเข้วิทยายน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ในแง่ทัศนคติ ยังพบว่า ครูที่ผ่านการอบรมหลายคน ยังมองเรื่อง เพศวิถีด้วยอคติ เช่น ประเด็นการยุติการตั้งครรภ์ การรักร นวลสวณตัวของผู้หญิง หรือมองความหลากหลายทางเพศ ว่าเกิดจากความผิดปกติของร่างกายและจิตใจหรือการเลี้ยงดู มากกว่าจะเป็นเรื่องของรสนิยมส่วนตัว ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของมลฤดี ลาพิมลและคณะ (2551) ซึ่งชี้ว่าครูบางคนที่ได้รับการอบรมยังมีระบบความเชื่อเดิมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ส่วนตัว เช่น มองเรื่องเพศในแง่ลบ และให้หลักศีลธรรมมาเสริมอคติเรื่องเพศสิ่งเหล่านี้ยังเป็นความท้าทายของการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา โดยเฉพาะการสอนเรื่องเพศภาวะ สิทธิ ความเท่าเทียม การ เปลี่ยนมุมมองเรื่องเพศให้เป็นเรื่องธรรมชาติ การมองเรื่อง เพศในด้านบวก และการตระหนักในศักยภาพของเด็กในการ คติวิเคราะห์ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ไม่ได้รับการเน้นย้ำในการ สอนของครูที่ผ่านการอบรมจำนวนหนึ่ง แต่เนื้อหาหลักยังคง เน้นการสอนนักเรียนให้หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ ทักษะ การปฏิเสธ และการป้องกันการตั้งครรภ์มากกว่า ซึ่งมลฤดี ลาพิมล และคณะ (2551) วิเคราะห์ว่า แม้การอบรมได้เน้น

ย้ำเรื่องสิทธิและเพศภาวะและความเท่าเทียมทางเพศ แต่ การอบรมไม่ได้ตั้งคำถามกับที่มาของชุดความคิดที่มีอิทธิพล ต่อทัศนคติของครู (มลฤดี ลาพิมล และคณะ, 2551)

8. ข้อเสนอแนะ

1) ควรพัฒนาศักยภาพครูสอนเพศศึกษา โดยจัดอบรมเตรียมความพร้อม พร้อมกับสร้างความเข้าใจ แนวคิด ความจำเป็น และวิธีดำเนินงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน มีการจัดระบบ Coaching ภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนา บุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2) ในการจัดอบรมควรเพิ่มระยะจัดอบรม จากเดิม 2 วัน เป็น 3 วัน (18 ชั่วโมง) เพื่อให้ครูได้ทบทวน ทัศนคติและอคติเรื่องเพศ เตรียมความพร้อมก่อนเริ่มสอน เพศวิถีศึกษาโดย1)ควรเน้นความสำคัญของเรื่องเพศภาวะ และสิทธิทางเพศ และส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้น กระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ควรมีการอบรมต่อยอด ความรู้และเสริมประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง 2) ครูผู้สอนเพศวิถี ศึกษาส่วนใหญ่คือ ครูสุขศึกษา ในลำดับรองลงมาคือ ครูพล ศึกษา ซึ่งโดยมากยังคงมีการสอนแบบบรรยายมากกว่าแบบ กิจกรรม เนื่องจากครูผู้สอนยังมีความเขินอาย ดังนั้น การ สอนเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษาอาจจัดเป็นกลุ่มครูผู้สอนที่ นอกเหนือจากครูสุขศึกษา พลศึกษา โดยเป็นครูที่สอนวิชา อื่นๆ ที่ได้ผ่านการอบรมเพศวิถีศึกษา และช่วยสอนกันเป็น ทีมต่อหนึ่งระดับชั้น หรือจัดเป็นกิจกรรมฐานการเรียนรู้ที่ ต่อเนื่องแก่นักเรียนทุกระดับชั้น

3) ครูควรประเมินความรู้เรื่องเพศและ อนามัยเจริญพันธุ์ของนักเรียนในชั้นเรียนเพศวิถีศึกษาและ เร่งแก้ไขความเข้าใจผิดในประเด็นต่างๆ เช่น การใช้ถุงยาง อนามัยจะทำให้ความสุขทางเพศลดลง การใช้ยาคุมฉุกเฉินที่ ไม่ถูกต้อง การผ่าไฟแดง (การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างมี ประจำเดือน) และการหลังนอกไม่ทำให้ท้อง ผลเสียของการ สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นต้น ทั้งนี้ ควรแก้ไขความ เข้าใจผิดของครูในประเด็นเหล่านี้ด้วย

4) ครูควรห้ามการล้อเลียนในชั้นเรียนเพศวิถีศึกษาทุกครั้ง พร้อมทั้งให้เหตุผลของการห้าม โดยอธิบายบนฐานคิดของเรื่องสิทธิและความเท่าเทียมทางเพศ ทั้งนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้เรื่องสิทธิและเคารพสิทธิผู้อื่น

5) ในการสอน ครูควรลดอคติของตนเองต่อนักเรียนที่มีประสบการณ์ทางเพศ หรือตั้งครรภในวัยรุ่น โดยระมัดระวังการใช้คำพูด เช่น หลีกเลี่ยงการเรียกนักเรียนกลุ่มนี้ว่า “นักเรียนที่พลาด” หรือ “นักเรียนที่ไม่รักนวลสงวนตัว”

6) หากมีนักเรียนที่อยู่ในความดูแลตกอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้ที่ได้รับผลกระทบตามมาด้วยกับเด็กก็คือ ผู้ปกครอง, ผู้นำชุมชน, เพื่อน, ครู, เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและอื่นๆ ที่อยู่รอบข้างเด็ก ดังนั้น หากต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับการทำงาน ก็ควรต้องเป็นทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการช่วยเหลือและส่งต่อเพื่อให้เด็กได้รับการแก้ไขปัญหาที่แท้จริง

7) ควรสนับสนุนให้เกิดการเรียนการสอนหรือจัดให้มีหลักสูตรเรื่องทักษะชีวิตและเรื่องเพศศึกษารอบด้าน (Comprehensive Sexuality Education) วัยรุ่นในทุกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

8) ควรสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนนอกเหนือจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน จัดกิจกรรมกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจ และเกิดความยั่งยืนให้มีระบบสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรการดำเนินงานดังกล่าว ผ่านองค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ครอบครัววัยรุ่นชาย หญิง เพื่อหาปัจจัยการสนับสนุนการตั้งครรภไม่พร้อมในวัยรุ่น

2) ควรทำวิจัยในรูปแบบ Research and Development เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภในวัยรุ่น ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

3) ควรเพิ่มช่องทางระบบส่งต่อ ให้คำปรึกษาเป็นรูปธรรมชัดเจน และมีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องยั่งยืน

4) ควรมีการค้นหากลุ่มเปราะบางในโรงเรียนและที่อยู่ในชุมชน เพื่อป้องกันการตั้งครรภซ้ำในวัยรุ่นที่มีอายุ 19 ปีหรือน้อยกว่า

5) ควรสนับสนุนให้มีกลุ่มแกนนำวัยรุ่นในโรงเรียนและชุมชน โดยคัดเลือกจากสภาเด็กและเยาวชนเข้ามาเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเครือข่าย “มิตรช่วยมิตร”

9. เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงศึกษาธิการ UNICEP. (2559). การสอนเรื่องเพศแบบรอบด้านที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การเรียนรู้ผ่านเกมส์กิจกรรมต่างๆ
2. จูตินันท์ ฝืนนิล. (2558). พฤติกรรมการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีกับภาวะสุขภาพใจของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี
3. บุรเทพ โชคธนานุกูล กมลชนก ขำสุวรรณ. (2559). “การตั้งครรภในวัยรุ่น” ผลกระทบทางสังคมจากมุมมองเรื่องเพศของแม่ต่างรุ่น
4. มลฤดี ลาพิมลและคณะ. (2551). ครุบางคนที่ได้รับการอบรมยังมีระบบความเชื่อเดิมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ส่วนตัว เช่น มุมมองเรื่องเพศในแง่ลบ และให้หลักศีลธรรมมาเสริมอคติเรื่องเพศ. วารสารธรรมศาสตร์ (2558). ปีที่ 34 ฉบับที่ 2 ปี
5. วาเลรี ตาดอน. (2560). โรงเรียนไทยสอนเพศวิถีศึกษาแทบทุกแห่ง แต่ไม่รอบด้าน
6. สุชาติ รัตตาและคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหา การ

**ตั้งครรภก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นในจังหวัด
กำแพงเพชร**

7. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ. (2559). ปัญหาเยาวชนหญิง
ที่ตั้งครรภก่อนวัยอันควรกับมิติสิทธิ
มนุษยชน
8. เอ็มวิกา แสงชาติ และรุจิรา ดวงสงค์. (2559).
ผลของโปรแกรมสุขศึกษา ร่วมกับการใช้สื่อ
อิเล็กทรอนิกส์(Facebook) ในการป้องกันการ
ตั้งครรภในวัยรุ่น สำหรับนักเรียนหญิง
ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1